

Kuopion väestö, elinkeinot ja asuminen - asumisen rakentamisen eteneminen ja käyttöönotettavat alueet vuosina 2021–2025**Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen
Kaupunkisuunnittelun tukipalvelut**

Kuopion väestöä, elinkeinoja sekä asumista koskevat lähtötiedot on koottu ja tarkistettu tulevan vuoden talousarvion laadintaa varten. Lähtötietoja käytetään myös useamman vuoden käsittävän toiminta- ja taloussuunnittelun, palvelujen suunnittelun sekä kaavoituksen perusteina. Ohjelmointia tullaan uudelleen tarkentamaan vuodelle 2021 hyväksyttävän talousarvion/toiminta- ja taloussuunnitelman (2021–2025) yhteydessä.

Väestökehitys ja asuntotuotanto

Kuopion virallinen väkiluku 31.12.2019 oli 119 262 henkilöä. Kuopio on väkiluvultaan Suomen 9. suurin kaupunki.

Kuopion vuosittainen kuntaliitoksia huomioimaton väestönkasvu voimistui n. 1 200 hengen suuruiseksi vuosien 2012–2014 aikana. Tämän jälkeen vuosittainen väestönkasvu on hidastunut. Kuopion väestönkasvu oli 618 henkilöä (0,5 %) vuonna 2019 ja 455 henkilöä (0,4 %) vuonna 2018. Kuopion muuttovoitto kääntyi kasvuun ja luonnollinen väestönkasvu jatkoi laskuaan vuonna 2019.

Vuonna 2014 valmistunut väestöennuste vuoteen 2030 nojautui vahvan väestönkasvun ajatukseen. Ennustetta laadittaessa arvioitiin lähivuosien väestönkasvuksi 1 000–1 200 asukasta vuosittain ja 2020-luvulla 800–900 asukasta vuodessa. Ennusteen kasvuvauhtiin ei ole ylletty.

Vuoden 2019 lopun ennustetusta noin 120 990 väkiluvusta on jääty väkilukuun 119 282. Ennusteesta ollaan tällä hetkellä jäljessä noin 1 700 henkeä eli vuositasolla ennusteen mukaisesta kasvusta on jääty keskimäärin jälkeen noin 300 hengellä. Erityisesti ennusteesta on jääty alle kouluikäisten 0–6-vuotiaiden ikäluokan osalta, kun syntyneiden lasten määrä on vähentynyt oletettua voimakkaammin. Kuopion väestörakenne vanhenee ja ikääntyneiden määrä kasvaa, samoin kuin valtakunnallisella tasolla, mikä vaikuttaa taloudelliseen huoltosuhteeseen ja palveluiden suunnitteluun.

Kuopion uuden väestöennusteen laatiminen aloitetaan vuonna 2020. Toiminnan suunnittelussa on tarkoituksenmukaista käyttää syksyllä 2019 valmistunutta Tilastokeskuksen kuntatasoista väestöennustetta, kunnes oma ennuste on päivitetty.

Asuntoja valmistui 950 vuonna 2019. Eniten asuntoja valmistui Keskusta- ja Mäntystöön ja Saaristokaupungin alueelle. Vuonna 2020 ennakoituaan valmistuvan noin 1100 asuntoa.

Väestönkasvu ja asuntotuotanto kohdistuvat tulevina vuosina yhä useammalle alueelle. Vuoteen 2025 mennessä vahvimpia väestönkasvun alueita ovat Saaristokaupungin Lehtoniemen ohella Levänen (Kivilampi), Keskusta lähialueineen, Savilahti ja Puijonlaakso sekä Hiltulanlahti.

Työpaikat, työttömyys ja liiketoiminta

Tällä hetkellä tuoreimmat Tilastokeskuksen tiedot ovat vuoden 2017 lopulta eli reilun kahden vuoden takaa. Kuopion työpaikkakehitys oli suotuisaa vuosina 2010–2012 ja 2016–2017. Työpaikkoja syntyi keskimäärin 700 työpaikkaa vuosittain. Työpaikkojen määrä väheni vuosina 2013–2015.

Kuopion seudun yritysten liikevaihdon ja palkkasumman kehitys jatkui myönteisesti vuonna 2019. Myös yritysten vienti jatkoi kasvu-uralla vuonna 2019.

Vuonna 2020 vallitsee poikkeuksellisen suuri epävakaas. Poikkeusolot näkyvät rajusti kevään työttömyyslukuissa. Poikkeusoloista huolimatta asuntotuotanto jatkuu kuluvana vuonna hyvällä tasolla.

Asuntotuotannon ohjelmointi ja palveluinvestoinnit

Kaupungin tavoitteena on kaavoittaa ja tarjota monipuolisia ja houkuttelevia tontteja rakentajille eripuolille kaupunkia. Vahva vuosittainen kerrostalorakentaminen ja kaupunkirakenteen täydentäminen ovat asuntotuotannon ja väestökasvun edellytyksiä. Valmistuneet ja suunnittelussa olevat monipuoliset tontti- ja kaavavarantokohteet mahdollistavat asuntotuotannon vähimmäistavoitetason säilyttämisen 1200 asunnossa vuosina 2021–2025.

Asuntotuotannon monipuolistamiseksi edistetään erilaisten hallintamuotojen ja talotyyppien tuotantoa eri asuntokuntien tarpeet huomioiden. Tavoitteena on varmistaa vähintään 300 kohtuuhintaisen asunnon tuotanto vuosittain. Vuonna 2019 valmistuneista asunnoista 82 % oli omistusasuntoja. Viime vuosina kerrostalojen osuus valmistuneista asunnoista on kasvanut, ja vuonna 2019 osuus oli 72 %.

Asuntorakentamisen painopisteenä on nykyisen kaupunkirakenteen täydentäminen keskustaan ja sen lähialueille erityisesti Mölymäen ja Hatsalan alueella. Lisäksi tulevilla 5-vuotisjaksolla asuntorakentaminen kohdistuu Savilahteen, Puijonlaaksoon ja Leväselle (Kivilampi), joiden ohella Saaristokaupungin viimeisten alueiden rakentaminen jatkuu vilkkaana.

Omakotirakentaminen painottuu myös lähivuosina Hiltulanlahteen, jossa kaupunki luovuttaa vuosittain rakennettavaksi 40 omakotitalotonttia. Tonttitarjonnan vähentäminen aikaisemmasta 60 omakotitalotontista 40:een mahdollistaa Vanuvuoren aloituksen viivästyttämisen vuodelle (v. 2027). Hiltulanlahti III-alueen rakentaminen alkaa vuonna 2023, jonka jälkeen omakotitalorakentaminen etenee Vanuvuoreen.

Hiltulanlahden lisäksi kaupunki luovuttaa pieniä määriä omakotitalotontteja muualta kaupunkialueelta mahdollisuuksien mukaan. Tarjontaa on runsaasti myös maaseututaajamissa ja -kylissä sekä yksityistä tonttitarjontaa on eri puolilla kaupunkia ja maaseutua. Asuntorakentamisen seurauksena tulevilla viisivuotiskaudella tulee rakennettavaksi uusia palveluinvestointeja, kuten kouluja, päiväkotia, leikki- ja lähiliikuntapaikkoja sekä ulkoiluväyliä.

Kuopion kasvutavoitteiden toteutuminen edellyttää vahvaa työpaikkakasvua ja korkeana jatkuvaa asuntotuotannon tasoa. Määrätietoista ja ripeää elinkeino- ja asuntoalueiden suunnittelua ja kaavoitusta on myös tulevaisuudessa jatkettava.

Esitys

Esitän, että kaupunginhallitus hyväksyy 15.6.2020 päivätyn Kuopion väestöä, elinkeinoja ja asumista koskevat lähtötiedot ja asuntotuotannon ohjelmoinnin ja etenemisen muutokset käytettäväksi talousarvion valmistelun ja muun suunnittelun pohjana.

Yleiskaavapäällikkö Heli Laurinen esittelee asiaa kokouksessa.

Valmistelija

Marika Huovinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5435

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus hyväksyy apulaiskaupunginjohtajan esityksen.

Päätös

Kaavasuunnittelija Marika Huovinen ja asuntotoimenjohtaja Katri Hiltunen olivat kokouksessa kuultavina asiakohdassa. Kaavoitusinsinööri Jukka Holopainen ja yleiskaavapäällikkö Heli Laurinen olivat kokouksessa läsnä asiaa käsiteltäessä. He poistuivat kokouksesta kuulemisen jälkeen.

Keskusteltuaan kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

KUOPIO

Kuopion kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

15.06.2020

20/2020 4 (4)

180 §